

Український

ВІСНИК

М. Улевіський

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXIV. № 23-24 (грудень) 2017

Прочитайте:

- ❖ Різдво Христове
- ❖ Різдвяні звичаї у гуцулів
- ❖ Дилема дилем
- ❖ Міжнародна конференція: «Українці Румунії – історія, сучасність та перспективи»
- ❖ Представники СУРу на Міжнародному фестивалі «Доля»
- ❖ Весела сторінка

Дорогі українці!

Різдво і Новий рік – це свята, які дають нам можливість бути більш співчутливими, щедрими і кращими. Ми повинні сліди сподіватися на більше, вважаючи, що 2018 рік буде плідним і щасливим, очікуючи свята з теплом, гармонією і добрими думками.

Також вони дають можливість проаналізувати досягнення і подякувати усім за докладені зусилля протягом року.

Всі успіхи і досягнення в адміністративних, культурних, освітніх та політичних планах стали можливі завдяки Вам і Вашій співпраці з Союзом українців Румунії, завдяки якій ми змогли підтримати просування і збереження традицій, культури і української мови.

Від імені провону Союзу українців Румунії та від мене особисто, будь ласка, прийміть найщиріші побажання щастя, здоров'я та здійснення всіх мрій.

Щасливих свят! На многії та благії літа!

З особливою повагою,
Микола Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ,
Голова Союзу українців Румунії,
Депутат Парламенту Румунії

ЗАКАРПАТСЬКІ МАДЯРИ І УКРАЇНСЬКА МОВА

Закарпатські мадяри частенько звинувачують інших у своєму незнанні державної мови. Як у тій приказці: «Хто винен? Невістка!». «Не так вчать, не створені належні умови, для угорців це заважка мова, не вистачає вчителів...» Яких тільки не почуєш відмовок, аби не володіти мовою країни, в якій живеш. Непоодинокі випадки, коли угорськомовні студенти коледжів чи університету приходять на іспити на другому чи третьому році навчання і роблять вигляд, начебто прибули з іншої планети, не володіючи навіть кількома фразами по-українськи.

Цікаво, як вони потрапили до вищих навчальних закладів? Зрештою, як їздять по Ужгороду, спілкуються в крамницях, в гуртожитках? Невже на мигах?

Опубліковані результати цьогорічних ЗНО (Зовнішнє незалежне оцінювання) шокують: Закарпаття знову останнє. Третій рік підряд. І великою мірою завдяки школам нацменшин. У Берегівському районі, де угорці складають 75 відс. населення, ЗНО з української мови не склали 63 відс. випускників. Майже один до одного. Є села, де 100 проц. учнів провалили тестування.

«Трапляються випадки, коли абітурієнти не можуть самостійно заповнити навіть заявку на ЗНО», – розповідає Святослав Бабіля, координатор громадського спостереження за ЗНО в Закарпатській області.

Тож більшість угорськомовних школярів Берегівщини, які вчилися української мови стільки років, не змогли показати рівень навіть на «трієчку». То що ж вони тоді робили весь цей час? За що українська держава платили платню вчителям?

І хто винен, що мадяри не знають української мови? Авжеж, ми з вами! Бо «не забезпечили», «не зацікавили» і т.д. Чомусь ніхто не звинувачує державу, що не «зацікавила» вчити геометрію чи фізику. А от мовою найбільшої держави в Європі, мовою 40-мільйонного народу, серед якого живуть ці 0.3 відс. угорськомовних громадян, ще треба когось «зацікавлювати». Бо воно, бачте, має власний гонор.

Зрештою, влада взялася наводити порядок у викривленій ситуації і запропонувала один з європейських варіантів підтримки шкільництва національних меншин. Замість «мовного гетто», яке собі хтось успішно розбудовує, пропонується змішана система: дитсадок і початкова школа мовою меншини, а далі перевага надаватиметься державній мові. При цьому мова та література меншини, а при бажанні ще кілька предметів викладатимуться рідною мовою школярів.

Наприклад, саме така система існує в єдиній у Словаччині українській гімназії ім. Тараса Шевченка, де українською викладається кілька предметів, все решта – словацькою. І це нікого не обурює: адже жити її випускникам у словацькій державі, серед словаків, яких у Словаччині такий же відсоток, як українців в Україні. (До слова, так само виглядає ситуація і в єдиній словацькій школі в Ужгороді: кілька предметів словацькою, все решта – українською).

Але цей компромісний варіант (бо існував значно жорсткіший варіант – без дитсадків та початкових шкіл з мовами викладання національних меншин) також не сподобався мадярам, які бажають вчити українську лише як «чужоземну». Як її вони вчать, видно з результатів ЗНО.

Будь-яка держава мусить на таку вкрай негативну ситуацію реагувати. Між іншим, якщо 150 тис. закарпатських мадярів мають близько 170 державних шкіл /на 1,000 чоловік припадає приблизно одна школа), то на 5,000 українців в Угорщині нема жодної навіть кляси. Це такий міждержавний паритет!

З Росією ще цікавіше: у нас тисячі шкіл з російською мовою,

а там на цілий мільйон українців – жодної! Бо ж Володимир Путін – не дурень, аби виховувати у себе вдома свідомих «хохлів», та ще й за російські бюджетні гроші. Була одна українська бібліотека, та й там бідолашну директорку посадили за ґрати.

УРумунії також в українських селах - школи з румунською мовою навчання, а не українською. На 51 тис. тамтешніх українців один україномовний заклад – лицей ім. Шевченка у місті Сигіт-Мармацієй. (В Україні на 150 тис. румунів працювало

майже 200 румуномовних шкіл).

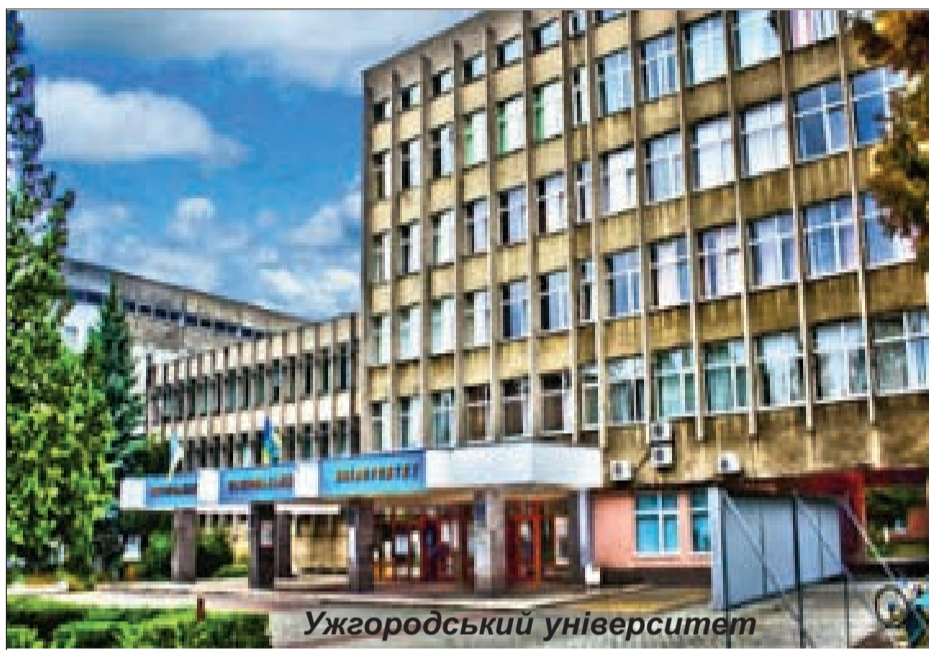
Тим дивніше чути критику нового Закону про освіту з боку цих країн.

У ситуації, яка склалася на Закарпатті, винна сама мадярська національна меншина, що всіляко ізолюється від загальноукраїнської інтеграції. Результати плачевні. За даними ЗНО, майже 75 відс. цьогорічних абітурієнтів Берегівщини не склали іспити з математики, а 71 відс. – з англійської мови. Причому ці предмети вони вчили угорською мовою і ЗНО склали також нею. Для прикладу, у гірському Міжгірському районі, значно біднішому і куди менш перспективному, ці гіркі показники удвічі менші. Як це пояснити? Невже знову винна «невістка», себто Україна?

Вочевидь, рівень шкільництва в угорськомовних селах бажає кращого. Недарма Будапешт доплачує вчителям, які там працюють. Мобільніші повиїжджали, тепер прагнуть піти і ті, що залишилися. За часткою зменшення учнів у школах Берегівський район на першому місці на Закарпатті. Мадярська меншина поступово емігрує. Зауважте, ще до прийняття «українізаторських» законів. І одна з причин - відсутність перспектив в українському суспільстві. (І в тому числі через незнання державної мови).

Що в такій ситуації повинна робити держава? Певна річ, змінювати ситуацію. Бо ми ж маємо дбати не про виховання кадрів для угорської держави, куди переходить більшість освіченої угорськомовної молоді з Закарпаття. Нам про своє слід дбати. У кожній державі свої інтереси. І розумний завжди свої інтереси захищатиме, навіть попри небажання сусіда.

Олександр ГАВРОШ
«Свобода»

Ужгородський університет

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

За сім з половиною кілометрів на південь від Єрусалима в маленькому містечку Віфліємі (Бейт-Лехем-«дім хліба» з єврейської) майже дві тисячі років тому Діва Марія «породила свого Первенця Сина, і Його сповила, і до ясел поклала Його, бо в заїзді місця не стало для них» (Луки, 2, 7). Чоловік Марії – Йосиф назвав хлопчика Ієшуа (грецька форма імені Ісус), що давньоєврейською означало «Спаситель». Бо ще задовго до появи дитини на світ сповіщав Йосифу ангел небесний: «І вродить вона сина, ти ж даси йому ймення Ісус, бо спасе він людей своїх від їхніх гріхів» (Матвія, 1, 21).

Богонемовля ще тихо спало собі на сіні в яслах убогого вертепу – печери для утримання худоби, а весь навколишній світ уже змінився. Нова яскрава зірка з'явилась на небі й повела трьох мудреців із Сходу до Ісуса. Ангел зійшов на поля віфлеємські, і зачудовані пастухи поспішили привітати дитячко Боже, бо почули: «Сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, який є Христос Господь» (Луки, 2, 12). Світ змінився, бо просвітлилися серця людські, і була в цю мить радість на небі, «і на землі мир, у людях добра воля!» (Луки, 2, 14).

Так оповідає про народження Ісуса Христа Біблія. Із найдавніших часів у пам'ять про цю подію 7 січня святкують православні християни Різдво Христове за старим стилем.

У побутовому селянському календарі

українців XIX–початку XX ст. зимові свята – найкраща, найважливіша подія року (за своїм значенням вони майже не поступалися Великодню – найбільшому релігійному святу православних).

В українців християнські традиції свята тісно перепліталися з давнішими звичаями язичницького походження. Колись у цей час, невдовзі після зимового сонцестояння, наші пращури відзначали народження нового, літнього сонця, поворот від зими до літа. Це на його честь і досі запалюють під Різдво «живий» вогонь гуцули, а вуглини від тієї ватри вважають помічниками від усіх хвороб.

Вечір напередодні Різдва – «Свят-вечір», «вілія», «кутя» був магичним часом творення

іншого, вимріяного буття. Звичні й буденні предмети, речі набували чарівної сили, а господар ставав домашнім жерцем. Уро-чисто вносив він до господи сніп, як прави-

ло, житній, і ставив його на покуті – на врожай і достаток. Це була коляда (а може, то втілення бога Коляди, чиє ім'я згадують літописи?) або ще «дідух», «дідочок». Із застромленими в нього серпом, граблями стояв він на покуті аж до Нового року, мирно сусідуючи з іконами – святинями інших часів, іншої релігії.

А панувала у Свят-вечір кутя – головна обрядова страва. Як удасться кутя – буде крута ще й із «верхом» – то буде на урожай, а в оселі щастя. Поклавши в рукавицю гроші (щоб водились), несе кутю на покуть господина, а діти під час цієї церемонії завзято мекають, мукають, іржуть, вкочуть, крякають – щоб уся ця живність плодилася, щоб курчата й каченята водилися. І перша ложка куті була для бджіл – кидали її до стелі, щоб рої велися. Друга – для самого морозу, щоб отак задобренний, він не чинив збитків, не морозив посівів і городини.

На святковому столі 12 страв, і геть усі пісні. Риба просіл, пісний борщ, вареники, гречаники й пироги, пироги з капустою, грибами, квасо-

лею, горохом, сливами, яблуками тощо. Зійшла вечірня зоря, й можна сідати вечеряти; починали із куті.

Повечерявши, брав господар зі столу потроху кожної із страв і ніс до хліва худобі, щоб не скаржилася. Бо за повір'ям у ніч під Різдво дарує їй Бог мову – за те, що колись у давнину спав у яслах маленький Христос.

Кутю давали курам, «щоб гарно неслися». Її несли на гостинець хреще-

ним батькам, бабі – повитусі, досвітчаній матері. Для предків, що в ці свята прийдуть у гості із того світу до живих, кутю залишали на столі на ніч. На Чернігівщині для них навіть значили ложку, перев'язуючи її жовтою стрічкою.

Різдвяна ніч повнилася чудесами: із колодязя можна, згідно з повір'ям, напитися вина, потрібно було тільки втрапити до нього в цей час; вода із трьох криниць, принесена в роті, віщувала дівчатам про заміжжя. Правда цієї ночі, як ніколи, гуляє нечиста й зла сила. Це проти неї клали на чотири краї столу зубці часнику, засікав господар сокирою пороги господарських будівель, примовляючи, при цьому: «Згинь, щезни, нечиста сило!»

Наставало Різдво і все живе славило Ісуса Христа народженого.

«Благословіть колядувати?!» – допитувався «тичина» чи «береза» – ватажок парубочої громади.

«Та просимо, колядуйте!» І лунала колядка – «Нова радість стала» або «Господарський двір на семи стовпах».

А ще на Різдво «ходили з вертепом». Звичай цей, що виник під впливом католицьких релігійних містерій, поширений переважно у західних областях України.

Святкували Різдво серед зими: білили сніги, тріщали морози. А за столами в хатах уже загадували на літо: намагалися раніше сісти вечеряти – щоб раніше жати, не дозволяли пити з відра – щоб не лив дощ серед жнив. І якщо вдавалися намагання, то вірили, що задумане неодмінно здійсниться.

Різдво... Народилося нове сонце, народився Христос. Наші предки вірили їм обом, і це додавало їм снаги на тяжкий щоденний труд.

Різдвяні звичаї у гуцулів

СВЯТИЙ ВЕЧІР

«Гуцули постили шість тижнів, а в послідний день посту, день Світого Вечора, тримають чорний піст до Світої Вечері.

В день Світого Вечора нічого гуцули не роблять, тільки газдині варють Світу Вечерю. Цього дня не годити ні з ким сваритися і, екшо можна, то траба поми-

ритися з ворогами, щоб мирно було в наступному році. Навіть на газдівстві все мусит бути на своїму місці, нічого нікому не траба давати, зичити, бо з новому році все буде по людях.

Газдиня готовит для Світого Вечора дванадцять страв: пшеницу з медом і маком, голубці з олією і цибулею, гриби з чисніком та олією, біб з чисніком, оселедці, пироги з повидлом або барабулею засмаженов, барабулі з цибулею і олієм, вар із сливок, грушок та еблук, книші із капустов і маком.

Страву ставлять на стіл, застелений чистов скатертю і перев'язаний вхрест червоним плетеним вовняним шнуром, ек знак, шо Ісус родивси в отаві у еслах. Також кладут ладану, шоби до господарки не ближилиси нечисті.

На стіл кладут свічку і три колачі.

Із усіх страв господар ставит в одну миску і несе маржині, бджолам і навіть курам, шоби половик ніколи їх не видів.

Також газда з мискою повною з всіма стравами Світого Вечора обходить хату із сходу на захід сонця, кличе звірів, бурю та мороз і каже:

– Ек не вижу тепер тучі, грому на моїму за двірку, так аби їх цілий рік не видів!

Також газда з стравами Світого Вечора молитси за померших душ, шоби їм легка була земля.

Також пшеницу мечут у стелину і кажут:

– Аби телета так підштрикували, ек підштрикує ця пшениця; або:

– Ек цися пшениця летит д'горі і там держитси купи, так аби бджоли трималиси купи тай так би верталиси до штубея (вулика), а коли будут роїтиси, аби сідали на землю, ек паде ця пшениця.

Всі сідають до вечері і перед свічков залаленов кажут Отченаш.

Під час вечері не можна вставати з-за стола і не можна їсти стоячи, бо корови будут положитиси на ногах.

Після вечері дівчата до віддання виходят надвір і слухають ек брешут кутюги. Це значит, шо з того боку придут старости. Я памнітаю, шо тому 70-80 років взад гуцули один до другого носили страви

Світого Вечора. Хочу казати, шо старше покоління і тепер тримає ці звичаї.

У нас отець на Святий Вечір ходив лише до сусідів і ближних, їму давали чесане повісмо, рушник, найфайний колач, миску зерна (пшениці, жита, ічменю). Тепер церква все помінєла. Отець ходит селами до кожного господаря і вже не дают ні колачі, ні зерно, лише тільки гроші. Шоби дійшов до кожного, прибуває і на Різдво, і після Різдва, а це великий гонор для гуцула».

КОЛЯДА

«Здавна і дотепер у гуцулів є старша церковна Коляда і малі колідники – діти.

Тому сорок років Коліда складалася 5-6 колідників. За Коляду відповідав церковний епітроп – так званий «береза», котрому отець дає хрест, і скарбник.

Обов'язково Коляда мала скрипку і міхоншу, бо колис люди давали повісма, рушники, зерно, колачі, кобасу, будженицу або солонину, гроші, одні коліді, а другі на церкву. Давно Коляда ходила від Світого Вечора аж до Пущіня (Йордан).

В кінці береза здавав гроші до церкви, а колачами, рушниками, повісмами та зерном, а також кобасов, будженицев та солонинов при отцеві вони ділилися між собов; одне брав отець, а рештою ділилися колідники.

Майже всі газди приймали церковну Коляду, бо гріх відгонити хреста від дому.

Шодо церковної Коляди великої зміни тепер нема у нас. Всі колідують по-старому «Ой, дай Боже!», файно віншують. Зміна в тому, шо вже не траба міхоншів. Все йде на грошах і, то тепер вже багато, дают Коляді навіть по кілька сот тисяч леїв. Більша частина йде на церковні справи, а також і колідникам, за їх труд і ек дали газди.

Тепер вже Коляда більше трьох день не ходит.

У церкві отець декує всім газдам, шо приймили Коляду, а котрі дали більше грошей, їх споминає, а також споминає і тих, котрі, може, не приймили хрест Божий.

Діти ходят колідувати, їх всі приймають, але вже мало хто колідує по-українськи».

Записав колись Юрій ЧИГА
від 86-річної Марії Шутак

Коли вже не можу дати собі ради з різними клопотами – службовими, літературними, буденними, шукаю розраду й пораду у щоденному ранковому наркотику – пресі. Спочатку читаю зодіак – а може, «Терези» /мій зодіакальний знак/ матимуть гарний наступний тиждень? Та автори передвіщень моєї «тижневої долі» або помиляються, або ж говорять про кончину близької особи, брак грошей, сварку з дружиною, негаразди на роботі. Зневірився я у них. Інші дають медичні поради: як схуднути, як набути пудові м'язи, наче у бувшого культуриста чи м'ясника. До біса з вашими порадами, які тільки обмежують людську особистість!

Прагну таких рад, які б зробили моє життя безжурним і райдужним. Не може бути, щоб хтось не знав відповідного рецепту і не поділився ним у пресі з своїми ближніми...

Еврика! Таки знайшов в одній газеті під назвою «15 трюків про те як спростити собі життя». Дурним був би той, хто не бажав би легко жити у наш трудний час. Ставлю перед собою паруючу чашку з кавою, запалюю цигарку, беру аркуш чистого паперу, ділю його рівною лінією на дві частини – «за» і «проти» – збираюся зважити, чи зможу виконати всі приписи «трюків», які повинні спростити і полегшити мені життя.

Перша порада звучить заманливо: «Відмовся від своєї поважності на роботі і вдома, зрозумівши, що там не все залежить від тебе». «Правильно!» – записую у рубриці «за», але за мить ручка повисає у повітрі: як це – дати носа моїм підлеглим в «Українському віснику»? Та вони тільки того й чекають! Лупитимуть платню, а писатиму, коректуватиму, верстатиму газету я. А дзуськи! Ще почує про моє зречення поважності заздрисний сусід і скаже, що і він ладен покинути свій «прибутковий» бізнес і найнятися на не-роботу до «УВ». Не годиться – перекреслюю першу пораду, та не втрачаю надії.

«Відмовся від частини твоїх відповідальностей» – радить далі автор «трюків». Мізкую, зважую, що це означало б для мого статусу, наприклад, критика, редактора книг побратимів. Аж волосся стає дибом. Це означало б викинути на смітник нову редакцію «Слова про слово» з катастрофічними наслідками – наші поети писали б вірші, та все гірші, бо вже не боялися б гострого пера Михайла Михайлюка; означало б залишити «у попелі і руїнах» поетичну збірку одного

ДИЛЕМА ДИЛЕМ

поета; означало б не відредагувати румунсько-український розмовник, а це могло б призвести до міжнародного скандалу: поїде випускник українського відділення

бухарестського філологічного факультету в Україну без «розмовника» і замість вареників та пляшки перцівки попросить продати йому стратегічну ядерну зброю, яку віддано Москві за нафту і природний газ... Отже, ні друга порада не годиться.

Читаю далі: «Лілуйся. Сиди вдома і лілуйся». Заманливо, але непрактично. Хто замість мене ходитиме на роботу, хто ходитиме на базар, хто випиватиме з Чигого чарку афінянки, коли той загостить до столу? А можуть бути ще більші втрати: не побачиш сходу сонця, не почуєш солов'їного голосочка Славки Колотило на сурівських концертах, не поїдеш за кордон на сурівські гроші...

«Іж те, що маєш». Макія-велівська порада! А може, мені забаглося відригнутися куркою з перцем? А якщо в моєму холодильнику вітер віє і тільки пахне куркою з перцем? То що, їсти запах, бо він є, а запивати дощівкою, що тече з ринви? Аби тобі гикнулося, лукавий газетний раднику!

Найпідліша порада остання: «Зведи своїх друзів до трьох і матимеш спокій!»

Та це ж замах на найціннішу моральну рису людини – почуття дружби!

Перелічую на пальцях. Перший друг був би Білик-кіт, але, на жаль, його вже немає. Наша дружба була беззастережна, між нами панувала взаємне порозуміння. Я навіть з певного часу

почав розуміти його котячу мову. Але з тваринами завжди легше, ніж з людьми.

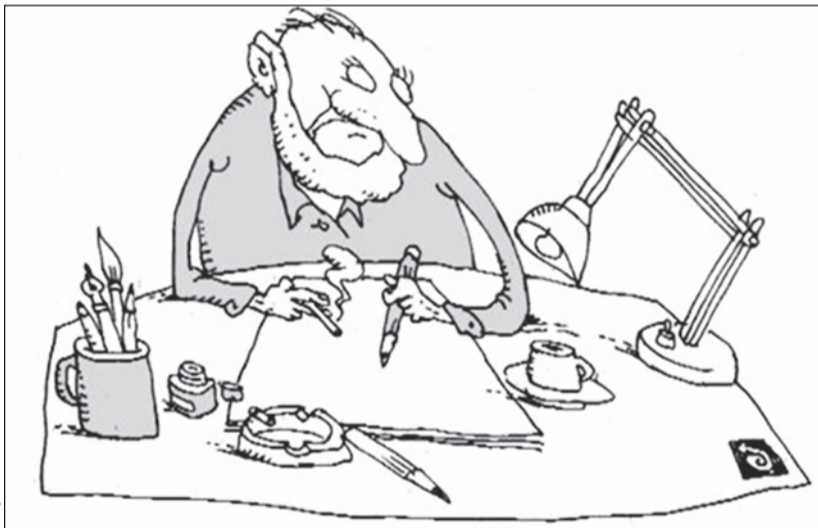
А звести до трьох тих, хто вважається моїми друзями, чи я вважаю їх друзями – це гамлетівське запитання – бути їм, чи не бути?

Пригадується улюблений вислів Степана Ткачука, котрий на запитання про того чи іншого побратима по перу чи давнього знайомого відповідав: «Та знаємося, як старі коні». Дипломатична відповідь: розумій собі, що хочеш!

Міг би і я відповісти по-ткачуківськи, але імітація може бути тільки імітацією. Попробую виплутатися з дилеми самотужки. Колись, першим після Білика другом я був би назвав Миколу Корсюка, але в останній час, відколи став пенсіонером, всі свої сили та натхнення віддає «Дзвоник» – на дружбу у нього не залишається часу. Ледве викроє якусь годинку, щоб вивести на прогулянку своїх собак.

Не зупинюся і на кандидатурі Івана Ковача, з яким ми постаріли за сусідніми столами, він редагує «Вільне слово», а я – «Український вісник». Крім того, між нами існує ще одна важна несумісність: Іван занадто поетичний, а я занадто прозаїчний. Запитай його яка у листопаді буде погода, то він тобі відповідь поетично-замрійливо, наче перед собою має не мене, Михайла Михайлюка, а обожнювану колись «богиню»: «На тілі твоїм, наче в небі чужім, збирається осінь вмирати, богине Венеро...»

І на молодших не гія мені мати надійне опертя. Наприклад, на Михайла Гафію Трайсту. Легінь він товариський, але куди

мені встигати за ним? Я намучуся над чистим аркушем паперу поки дещо «нашкрябаю», а він за цей час і по-українськи, і по-волоськи устигне натворити у прозі /серйозній і гумористичній/, у поезії, а ще і в драматургії... Наче з бездонної трайсти все виймає...

Може покластися на негостинця Євсебія Фрасинюка? Натякнувши, що, мовляв, я таки вельми причетний до надрукування двох його книг? Та, оговтавшись, роздумав. Євсебій до нестями захоплений Скородою і на «побічну дружбу» у нього просто не вистачає почуттів.

Видно, доведеться самому долати рубежі Нового Року і мудро міркувати: друзів не вибираєш, а заслуговуєш... Дилеми тут зайві...

Михайло МИХАЙЛЮК

Буковинський гуцул - в Америці

Щороку я одержував листи від Петра Кобилиці, сина покійного Івана Кобилиці із с. Нісіпіту, правнука Лук'яна Кобилиці.

Пан Петро, за фахом електроніст, одружений із лікаркою Іленою Сілагі, мадяркою за національністю. Вони виїхали до Сполучених Штатів Америки, де Петро має внучку, одружену із лікарем. Дружина Петра мала дуже добру посаду в м. Брашов у повітій лікарні, а Петро працював електроністом у Дирекції повітової пошти.

Він мені дуже чесно і правдиво розказав: «Я думав, що у Америці знайду колачі у кіллях – як кажуть у нас, або знайду псів із колачами на хвості. Не знайшов ні одне, ні друге. Жінці не признали диплому і спеціальності в медицині, а я став чорноробом, бо іншого виходу не було. Так мені треба. Залишив маленький апаратчик і викрутку і тут, у Америці, знайшов лопату. Дружина, страшенно наполеглива, почала вчитися і закінчила медицину – 6 років студіювала, а пізніше спеціалізацію, і так одержала право працювати лікарем. Має свій кабінет, але це сталося після 50 років життя.

Петро працював нелегко і, після 18 років, став менеджером. Обоє одержали американське громадянство, але не від-

Він дуже уважно слідкує за життям гуцулів с. Нісіпіту. З Америки мені вислав письма, в яких картав своїх односельчан, котрі вчать своїх діточок тільки

по-румунськи, жалів, що гуцули втрачають свою ідентичність, за яку його батьки та інші боролися, були карані репресивними органами.

Наприклад, у письмі із 15 серпня 2009 р. пише: «Як це може бути, що в Америці, де є мало українців, Божа служба для українців правиться на рідній українській мові, а у нас майже всі українські попи служать по-румунськи, а у нас піп українець. Де наше гуцульське серце? Серце залишене від славних гуцулів. Ек, кров перейшла на воду? Шкода, що паня Шандриха /учителька Мирослава Шандро/ померла, вона би завела у селі порядок, так, ек то було колись».

В письмі від 1 жовтня 2014 року Петро знову мені пише про життя українців у Нью-Йорку, каже, що їх гуртує церква. Церква організує фестивалі, курси української мови для дітей, а Богослужіння ведеться тільки по-українськи.

Петро каже, що мадяри дуже добре організовані і в Америці і всі дуже активні.

Спочатку не існувало православної церкви у кварталі і тому Петро ходив до греко-католицької церкви, де також існує

порядок. Із 1996 р. православні перебрали запущену церкву із храмом Святої Тройці, відремонтували її і, пише Петро, що виглядає тепер, як писанка. Тут парохом є отець Федір Мазур із с. Зоріле Караш-Северінського повіту.

З Буковини є Петро Кобилиця з Нісіпіту, а з Палтіну Михайло Годенчук. Решта з Реміт, Марамуреш, між якими Крістіян Шофінець, Іван Бринзяник, Михайло Мачока, Міхаєла Мачока, Василь Думіч та інші. Правда, переважна частина християн з України, бо церква підпорядкована Київському Патріархату.

Всі святкують за старим стилем.

Завжди Петро мені писав, що українці у Нью-Йорку організують фестиваль, який відбувається на одному підвищеному місці, якого прозвали Верховина. Туди вивозили всі рештки з будівництва кварталу Манхеттен, зверху поставили

глину і створили надзвичайне місце для прогулянки. Фестиваль триває три дні.

Взагалі українці робочі, чесні, об'єднані між собою і тому мають повагу від керівників і є позитивним прикладом для інших націй, котрі складають величезну державу – Сполучені Штати Америки.

Юрій ЧИГА

мовилися і від румунського. Мають власну квартиру у Нью-Йорку.

«Нікому не раджу йти в Америку, якщо не знає англійської мови. І до того ще потрібно мати трошки капіталу, бо всі обслуги дуже дорогі».

Петро тепер пенсіонер, кожне літо перебуває у Нісіпіті, де має сестру і невелику спадщину. В Брашові має чотирікімнатну квартиру. Дружина ще в США.

II-й ВИПУСК ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ «ЮНІ УКРАЇНСЬКІ ТАЛАНТИ РУМУНІЇ»

Союз українців Румунії організовує II-ий випуск Фестивалю-конкурсу «Юні українські таланти Румунії»

МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ

- Відродження, збереження і розвиток української культури в Румунії.
- Виявлення юних талантів, встановлення творчих контактів між учасниками, обмін досвідом.
- Створення умов для підтримки та розвитку дитячої та юнацької творчості.

ВІКОВІ КАТЕГОРІЇ

- I категорія – 6-9 років / 0-4 класи;
- II категорія – 10-13 років / 5-8 класи;
- III категорія – 14-17 років; / 9-12 класи;
- IV категорія – 18-30 років / студенти та українська молодь Румунії.

НОМІНАЦІЇ

Література

1. поезія (2-4 поезії);
2. коротка проза (2-4 сторінки);
3. есе (2-4 сторінки).

Тексти на конкурс подаються на аркушах формату А4, надруковані шрифтом Times New Roman розміром 14 пунктів з міжрядковим інтервалом 1,5 пункта. Розмір віршованого тексту повинен бути не більше однієї сторінки.

Живопис

1. Класичний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотерика, естетика ню (оголена натура), аніمالістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

2. Експериментальний живопис: пейзаж, портрет, натюрморт, акварельний живопис, жанрова картина, езотерика, естетика ню (оголена натура), аніمالістика, архітектурний живопис (2-4 роботи).

3. Графіка (2-4 роботи)

Всі роботи повинні мати етикетку-опис: прізвище, ім'я автора (співавтора); назва твору; техніка створення; розмір (висота x ширина); дата створення.

Музика

1. Солісти, дуети: естрадний вокал; народний вокал; академічний вокал; джазовий вокал.

2. Інструментальна музика: скрипка, віолончель, баян, акордеон, гітара, фортепіано, духові інструменти.

3. Оригінальне мистецтво: художнє читання, естрадні мініатюри і та ін.

Перевага віддається майстрам української літератури (проза, поезія, уривки з вистав).

Для участі записи подаються на цифрових носіях (USB флеш-накопичувачі, CD-диски), чи висилаються в електронному форматі. Цифрові носії повинні містити тільки 2 конкурсних треки, обов'язково української пісні чи інструментальної музики.

Просимо всіх бажаючих взяти участь у конкурсі надсилати оригінали чи копії робіт з поміткою «Pentru concurs» на адресу: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu, nr. 15, sect 1,

București, а також і в електронному вигляді (e-mail: trona2007@gmail.com), до 1 березня 2018 р.

НАГОРОДЖЕННЯ

Найвища нагорода – Кубок Гран-прі фестивалю, диплом Гран-прі фестивалю та грошова премія.

Перші місця будуть нагороджені Іменними кубками фестивалю, дипломами та грошовими преміями.

Другі та Треті місця будуть нагороджені дипломами та медалями фестивалю і грошовими преміями.

Усі учасники отримають грамоту за участь у фестивалі та 3 книги, видані Союзом українців Румунії.

Конкурсні твори оцінює журі (письменники, художники, артисти, діячі культури і мистецтва) за 10-бальною шкалою, на основі результатів голосування журі складається рейтинг і розподіляються місця в кожній номінації, а також по вікових категоріях.

Остаточний склад журі затверджується Комісією з питань культури Союзу українців Румунії за 10 днів до початку Фестивалю-конкурсу.

Рішення журі оформляються у вигляді протоколу, вони є остаточними і оскарженню не підлягають.

Переможці конкурсу беруть участь у гала-концерті.

Запитання про проведення фестивалю-конкурсу надсилайте на адресу trona2007@gmail.com

Телефони оргкомітету 021 222 07 37; 072 505 72 51 (контактна особа – Михайло Гафія Трайста).

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ: «УКРАЇНЦІ РУМУНІЇ»

Бухарест, 18-19 листопада 2017

Задум зібрати численне добірне українське, і не тільки, товариство в галузі культури, у співпраці з високодостойними членами делегації з України – фахівцями української духовності у найрізноманітніших її проявах, зринув, як це завжди годиться, в голові голови Комісії з питань культури Союзу Українців Румунії, відомого українського прозаїка і драматурга, перекладача, природженого гумориста **Михайла Трайсти**.

Як головний організатор цієї вагомий події для справжнього культурного розвитку нашого українського етносу, М. Трайста уточнив з самого початку факт, що без підтримки СУРу в особі голови **Миколи Мирослава Петрецького**, депутата в Парламенті Румунії від української меншини, інших членів комісії та Ради, без партнерів Бухарестського університету – факультету іноземних мов та літератур, Товариства славистів Румунії, Департаменту російської та слав'янської філології, Клузького університету «Бабеш-Бойой» – філологічного факультету, Сатумарського повітового музею, Національного телебачення Румунії, а головне без учасників цього заходу, удача була б неможливою.

Щиро дякуючи всім, запрошує до вітального слова високоповажних гостей, членів Організаційного комітету і партнерів.

Микола М. Петрецький: Ваша Ексцеленціє, пане Посол України в Румунії! Вельмишановні гості з України! Вельмишановні учасники конференції! На самому початку хочу з глибини душі привітати

пану Олександру Банькову за плідні відносини з українцями Румунії, за конкретні відгуки на наші зусилля виявляти рідну українську ідентичність.

Щиро дякую Бухарестському університету за співпрацю, за прекрасні умови розгортання роботи конференції і не в останній мірі дякую Румунському національному телебаченню, відділу Інші мен-

шини, за професійну теледисемінацію.

Бажаю успіху роботі конференції, а гостям прекрасно почувати себе в столиці нашої країни!

Посол Олександр Баньков: Вельмишановні організатори конференції, пане депутат та голово СУРу, дорогі українці! В якості представника найвищої дипломатичної установи України в Румунії поздоровляю Вас за надзвичайну культурну подію, започатковану сьогодні, бо, насправді, минуле, сучасне і майбутнє – це органічні складові нашого буття, а відсутність однієї віддаляє, часто боляче, бажані перспективи.

Бачу в залі багато українців-особистостей, більшість вже знайомих мені, а це пояснює незаперечно багатогранну діяльність у різних галузях культури: історії, літератури, мовознавства, дидактики, педагогіки, перекладу тощо.

Не випадково говориться тут про школу, про молоде покоління,

про багаті культурні надбання, про реальний духовний розвиток української громади в Румунії.

Оцей переповнений зал свідчить, не вперше, про явний інтерес українців до розвитку рідної культури, у вирішенні їхніх проблем шляхом взаємопорозуміння та взаємоповаги і не в останній мірі про багатогранні духовні ресурси українців в Румунії. Бажаю успіхів всім та дякую за увагу!

Мирослав Петрецький: Ваша Ексцеленціє пане Посол! Пане депутат та голово СУРу! Дорогі гості! Шановні українці! В почесні голови Комісії з європейських відносин, зв'язків з Україною та українською діаспорою хочу відзначити, що ідея цього заходу належить Михайлу Трайсті, але нам так сподобалась, що ми не пошкодували жодного зусилля втілити її в дійсно культурну акцію.

(Закінчення на 9 стор.)

почесних представників високодостойних установ, гостей та учасників цього культурного заходу та признатися, що надіюсь в його продовженні доти, доки сягне ступеня традиційності!

Зокрема вітаю і дякую головному організатору Михайлу Трайсті, котрий витратив чимало зусилля, щоб цей проект «виплекався» і став, ось, сьогодні, дійсним і діючим. Спочатку навіть важко було збагнути, що це так буде, але, крок за кроком, все вияснялось, підпорядковувалось складовим проекту і втілювалось в реалії заходу.

Від імені СУРу та мого особисто хочу подякувати Надзвичайному і Повноважному послу України в Румунії, Його Ексцеленції

– ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

(Продовження з 8 стор.)

Також хочу підкреслити, що в Сату Маре відбулася також конференція на ту ж саму тему, організована головою тамтешньої повітової організації СУРу, генеральним секретарем СУРу Любою Горват.

Корисно б було, щоб кожна повітова організація проектувала та здійснювала подібні заходи, а вже на національному рівні наше минуле, сучасне та майбутнє виявлялось в докладнішій баченні та в більш конкретних перспективах.

Бажаю, щоб постійно міцніла дружба між українцями та румунами, щоб успіхи ваші стали явними надбаннями нашого культурного скарбу!

Октавія Неделку: Дорогі гості з України, дорогі українці! В якості господаря та співорганізатора цього надзвичайного заходу зі всієї душі: Ласкаво просимо!

Тема конференції вельми благородна, а заголовок вельми сугестивний та спонукальний до багатогранних дискусій. Це вже п'ятий вагомий захід в нашому університеті, а це серйозний засновок, що будемо свідками важливих доповідей, корисних дебатів. Я впевнена в тому, що існував, існує і буде існувати великий інтерес до такої теми.

Дякую Союзу Українців Румунії за підтримку, дякую партнерам, бо, насправді, події такого масштабу потребують цього.

Тема відкриває три напрямки: минуле, сучасне та майбутнє. Український відділ в нашому університеті існує вже понад сім десятиліть, а пан професор-др. Іван Ребошапка пише про це докладно. Основоположником україністики в Румунії був Константин Драпака, але в плині часу її представляли і представляють високодостойні особистості, є і молоді вчені, які продовжують цю працю.

Я знаю, що вони збагачуватимуть її та піднесуть до бажаного вами рівня. Успіхів вам і дякую за увагу!

Антоанета Олтяну: Шановні друзі! В якості голови Товариства славистів Румунії признаюсь: мені дуже приємно, що цей захід відбувається у співпраці, в залученні Товариства славистів Румунії, багато з учасників є і членами нашої організації, а вони становлять найактивнішу складову товариства, що є й передумовою наших успіхів.

Приємно і корисно буде, якщо така співпраця продовжуватиметься, бо кожний етнос зобов'язаний знати і творити власну історію, власну культуру.

Я приєднуюсь до тих, хто впевнений у ваших успіхах! Дякую!

Дорін Іван Кіра: Вельмиповажні друзі! Як продекан філологічного факультету в Університеті «Бабеш Бойой» /Клуж-Напока/, щиро вітаю вас і жалію, що не вмію вживати вашу українську мову!

Говорити про історію України, про українську культуру – це непросто та нелегко. Особисто вважаю, що кордони між країнами це тільки спонукання для нових авантур у духовному світі.

Національні культури – це відмітні розпізнавальні суті, а для мене постійне їхнє відкриття це безмежна насолода цього духовного простору.

Переклад літературних текстів – нелегке випробування, але без цього ми були б духовно біднішими і тому я глибоко оцінив мого доброго друга, професора англійської мови, котрий переклав на англійську українську марамороську пісню, яка мене зачарувала формою та ліричним меседжем.

Я зараз вам її прочитаю і подякую за увагу!...

Феліціян Поп: Доброго дня всім вам! Я менеджер Повітового музею в Сату Маре і дякую вам за нагоду взяти участь у конференції.

Я часто буваю в Україні, а це означає, що була нагода пізнати прямо українців, відкрити реальний пульс України. Стосунки Румунії з Україною ґрунтуються на духовній єдності, яка постійно вимагає нових відносин, нових діянь. Наші спільні інтереси потрібно завжди захищати, посилювати, а це в Сатумарській зоні успішно здійснює моя колега Люба Горват.

Те, що ми робимо зараз, якщо не проходить далі емоційного сприйняття, якщо не матеріалізується і не перетворюється в інші діяння взаємного пізнання та шанування, то наслідки будуть неповноцінними. Виключення упереджених штампів, наклеєних часто недрузями або невігласами, призвело в сьогоднішньому світі до іншого образу України та українців, а це і тому, що існують люди, які це роблять. Румунія є одним із найближніх і вірних друзів України. Наважуюсь сказати, що окрім Чорного моря – як говориться часто в нас – Румунія відкрила ще одного щирого друга – Україну! Дякую за увагу.

*

Після офіційного відкриття конференції робота продовжилась по таких секціях: Література, Фольклор – Музика, Лінгвістика/Міжкультурний діалог, Румунсько-українські відносини, Історія та історіографія.

Програма запропонувала закінчити конференцію презентаціями книг «Румунсько-українські відносини: історія та сучасність, сьомий випуск», «Діалог славистів на початках ХХІ-го століття», «Літописець давнього та славного роду словенів» та «Сторінки румунської Шевченкіани, I том», фотовиставкою «Прості обличчя непрості історії» та концертом-фольк «Колись я вмів літати, колись...»

Голова оргкомітету обіцяв, що доповіді конференції будуть зібрані в солідний том і опублікується за фінансовою підтримкою СУРу, що стане підставою і спонукою для подальшої дослідницької праці у нашому українському духовному просторі.

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Дивися на нього, як він рубає! Яка сила і краса розмаху, яка безліч рухів, завше зручних, завше потрібних, віками обрахованих, що від батька до сина переходять.

Сокира грає й співає у нього в руках. Він усе робить нею, мовби то була третя рука. Впаде тріска у воду – ловить її сокирою; треба присунути бервено – робить це сокирою. А коли кінчає роботу, – як зручно перекидає свою сталенку на згиб лівої руки: у нього кожна частина тіла для сокири пристосована.

Зате й дерево виходить з-під гуцульської сокири як гибльоване. На закінчення завше додасть пару-другу штрихів, як маляр до картини; потім кине сокиру так, що вона встромиться носом у самий вершок смереки.

Бо гуцул від самого уродження коло сокири: його колиску навіть дедя бартков колисав. Ще воно їсти не вміло, а вже сокирою на порозі щось стругало, поки мати не дала ляпанців:

– На порозі? На порозі тобі місце?

Не те її обурювало, що сокиру взяв і може врубатися, а те, що не знає властивого місця.

І всюду гуцул зручний, легкий, звинний. Летять у шаленім бігу ковбки водою, а він перебігає по тім живім мості ріку. А був, казали, один такий, що на ковбок у ризах сів верхи і злетів униз на таким бігу, що дерево в порох розлітається, коли вдариться об що. Сильні душі родяться на цих просторах.

Любить простір гуцул. Його «горде село – Жеб'є» на п'ятдесят миль; його оседки на кілька гін один від одного далеко.

У Криворівні, на «волоськім боці», на протязі яких півтора кілометри щось із вісім хат. А дід Мафтей, сидючи на пеньку, попихкує люлечкою й каже:

– За мою памнеть хатий було тут дві. А тепер – хата в хату, хата в хату.

Ой діду-діду Мафтею, як ти похорий на дядька Омелька, що наїхав, сплячи, у степу на верстовий стовп і лаяв бісову тісноту!..

І любить силу гуцул, любить її в усім. Як зустрічається з вами, то не вітає вас тендітно-м'яким добриднем, котре мов духів яких лихих хоче відогнати від твого дня та накликає добрих, аби вони тобі, безсилі, допомогли. Ні, гуцул каже: «Єк дужі?» Отже – чи є силонька в грудях, чи здолаєте самі дометати ворогів під ноги?

Гусленку споживає таку, що сидиш ти на третім верху, а й то тобі, дивлячися на гуцульський сніданок, очі рогом лізуть та оскома зуби дре – таке воно кисле. А гуцулові саме тоді в смак.

Голову у неділю мастить таков оливов, що за два ланци чути. Приходить до аптеки, просить:

– Дайте міні цукорків. Отих гуцульських.

Гадаєш собі – що то за цукерки такі спеціальні?

А то так воно й є: спритний аптекар сам готує їх з імбіру, перцю і ще прочих подібних делікатесів. То як укинеш такий цукерок у рот, то мов десять котів тобі заскребуть у горленці.

Та що! Навіть до гарбати гуцул додає перцю.

– Бо то, ади, вна, тота гарбата, йкас... делікатна дуже, шо й не чути її, ци вігшв, ци

ГУЦУЛ

не. А йк віпорожнює ці голубці з горшка та у тім гарбата си запарит та добре її перцем приправит ци – о, тогди вже май смак інакший.

Навіть до нафти кидає гуцул перцю! Ає! Бо то, ади, моцніша нафта стає від того та й горить тогди востро.

Отакже «востро» він і жиє. Як робить, – то гостро робить: винесе такий терх муки на

свій верх, що у коня спина вгинається; на шаленій воді зіпре дарабу цілу грудьми та це й каже:

– Тут нема того, шо «нема сили», – лиш мусить бути!

Але вже як і не робити, то також потрафить. Перележить калюхом д'горі і днину, й дві, а ек госпідь дасть, то й тиждень божий.

І любить теж гостро, на всі боки гостро. Любаску лупцює не жаліючи, бо не жаліючи й пестить. Міри в любові не знає та ще й виспівує:

Боле мене руки, ноги,
Боле мене кості –
Та най би вже від роботи,
А то від любові.

А вже найвостріше то б'ється гуцул. Ой і дико, ой і не по-людськи, а по-гуцульськи б'ється. Гримить топір-цем в груди – в груди, в голову – в голову, вже не дивиться і не хоче дивитися.

– Мій креминар, а твоя смерть! – от тобі й уся філософія.

І боязливо кліпаючи очима, стоїть десь у куті захожий бойко та глядає мишачої дірки, аби тікати сперед сего бою лютого, сперед сеї битви кентаврів.

Але зате ж і терпить гуцул біль, як ніхто. Двадцять ляхів здохнуть, нім гуцула свербить. З розваленою надвоє чашкою, весь облятий, об'юшений кров'ю, з поламаними ребрами, з роздавленими обцасами грудьми, він схопиться, як демон червоний, і знов, і знов кидається у бій і валить топірцем направо-наліво, аж поки не седуть на нім десять душ, не скрутять в'язи, не вдушать, навалившись всіма тілами.

А й потім, коли переночує він так, плаваючи у власній крові, та загорнуть його у ліжник, і винесуть конем десь аж «в село», коли прийде лікар і безнадійно почне порпатися в обнаженім мозку, витягаючи осколки костей, – гуцул не простогне, не двинеться мускулом і – наперекір усяким медицинам, на злість лікареві, касуючи всякі поняття учених людей про витривалість людської природи, – виздоровіє!

Я бачив, як до знайомого вчителя прийшов гуцул і, закотивши рукав, показував рану на руці.

– Тото, ади, пробило си на кілок та й си думкувало – минет ци. А вно пішло гнити та й гляба тепер робити тов руков.

Я глянув, а там прогнило вже м'ясо до кості й смерділо. Треба було вичистити гній і вишкребти до живого.

У вчителя з медичних хірургічних інструментів була тільки чайна ложечка, – і от він тою ложечкою вибирав гуцулові гній і шкребтав. А гуцул у сей час рівнодушним голосом розказував, як у нього знайшлося теля, яке воно на масть, ще й біла зірка на лобі...

На Бережниці був газда. Не поладнав щось із жандармом – і жандарм постановив помститися. І помстився: прискіпався до чогось і арештував. А що жандарм має право на кожного арештованого накласти ручні кайдани, то й тут се було зроблено. Не так для потреби, як для ганьби. І гуцул особливо боляче відчув ту ганьбу, коли його – газду рахувати! – вели через усе село в кайданах!

І коли вийшли за село і пройшли верстов сім, сіли відпочити. Газда попросив у жандарма ножика – вкряяти бурешінника, поснідати. А замість снідання розпорів собі живіт, і кишки вивалилися.

Жандарм утік зі страху, а гуцул заховав кишки назад у живіт, у калюх, ади... прийшов додому, ліг на лаву, опорядив усю сім'ю, розпреділивши майно, і тільки під ранок помер.

Ой бойовничий нарід, бойовничий, нема шо казати!

І дивися на сю гостру енергію, на сю непогамовану завзятість, на сю витривалість казкову – і гадаєш собі: і так то все пропаде? І не запише сей нарід свого сліду в історії людськості? І згине даремно ся безумна, захоплююча, пориваюча енергія? Та не може ж того бути!

Пам'ять про героїв нетлінна, а їх подвиг вічний!

До 100-річчя історичного бою Українських Січових Стрільців під Конюхами

Багато століть найкращі сини та дочки українського народу віддавали своє життя за те, щоб мати Україну незалежною, суверенною і великою. Ми з вдячністю згадуємо усіх воїнів, котрі віддали своє життя за нашу Україну, гідно впрядкуємо їх відомі поховання, не забуваємо та цінімо їх подвиг. Але головне – хочеться вірити, що достойно продовжимо їх справу. Це єдино істинний шлях справжнього вшанування Героїв визвольних змагань.

Рік тому Україна широко відзначила 100-річчя запеклих боїв на східному фронті Першої світової війни, які відбувалися на теренах Тернопільщини. Мова йде про відбиття відомого «Брусиловського прориву» в серпні 1916 року (бої на річці Золота Липа тощо). Однією з найвідоміших сторінок тієї доби була битва за гору Лисоня під Бережанами. І знову доволі значима дата – Столітній ювілей історичного бою Українських Січових Стрільців (далі УСС та усуси) під Конюхами. Це один з найзапекліших боїв УСС, в якому усуси зазнали болючих втрат. Це історична подія, котра нарівні з Лисонею та Маківкою прославила героїзм Українських Січових Стрільців. Природно, що найбільш широко ювілей відзначила Тернопільщина, де й відбувались історичні події. Головні заходи відбувались 1-2 липня поточного року. Зокрема послідовно проведені: молебень та освячення хреста на могилі Січового Стрільця Володимира Загультського; регіональна наукова конференція «Конюхи у Першій світовій війні»; погашення пам'ятним штемпелем художнього конверта та художньої листовної картки до 100-річчя бою; концерт пам'яті Українських Січових Стрільців; 4 тематичні виставки; урочиста Літургія в храмах с. Конюхи; історичний екскурс минулим села Конюхи; молитва на честь Борців за волю України, Українських січових стрільців, запалення лампадок, покладання квітів до пам'ятника борцям за волю України; пам'ятна хода учасників відзначення 100-річчя історичної звитяги Українських січових стрільців; освячення меморіалу Українським Січовим Стрільцям за участі митрополита УГКЦ; урочисте відкриття заходу за участю керівництва України, області, району, села Конюхи; концерт муніципального духового оркестру «Оркестра Волі» (м. Тернопіль), народ-

ного аматорського духового оркестру Козівського РБК; фестиваль стрілецької, повстанської, української народної пісні «На хвилях Корси»; концерт національного ансамблю «Гуцулія» (м. Івано-Франківськ); виступи гуртів та вокально-інструментальних ансамблів Козівського, Підгаєцького, Бережанського, Зборівського районів; завершення свята на стадіоні с. Конюхи. Як бачимо Україна гідно відзначила 100-річчя запеклих боїв своїх вояків під Конюхами. Честь та сердечна подяка організаторам та учасникам ювілейних заходів.

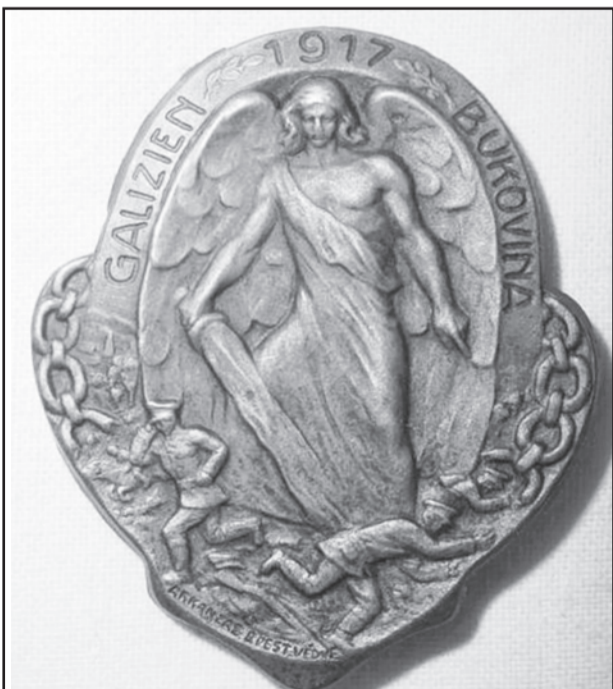
А тепер головне про саму героїчну та водночас трагічну битву, що сталася під Конюхами 100 років тому. Цей бій тривав кілька діб з 29 червня по 2 липня 1917 року в урочищі «Звіринець» поблизу села Конюхи Козівського району Тернопільської області. Червневий наступ (або офензива Керенського) – останній наступ російських військ у Першій світовій війні. Ділянка Південно-Західного фронту на лінії Бишки-Зборів в районі села Конюхи на думку російського командування була найбільш вдалим місцем для початку переможного наступу. У Козіві російським командуванням з участю Керенського було підготовлено план наступальної операції, яка розпочалася на світанку 29 червня. Тривав потужний артобстріл. На лінії фронту від Бишок до Зборова працювало 520 нових батарей (поруч російських також були бельгійські та французькі) та була застосована російська авіація. Перші три дні битви (29-30-го червня та 1-го липня) були надскладними для австро-угорської

разом із комендантом Легіону УСС підполковником Кікалем. Такий трагічний для українських легіонерів розвиток подій був зумовлений безперервним шквальним вогнем російської артилерії, зрадою Чеської дивізії та невідповідним розташуванням стрілецьких сотень, в які поставлено усусів австрійським командуванням (можливо й не випадково). 2-го липня з початком наступу російської піхоти першу і дуже швидко відсіч росіянам зробив стрілецький відділ скорострільів, що стояв у запасі під Бишками, та батарея поручника Юліана Шепаровича, яка перебувала на становищі з правого боку яру. Російські полки спинилися. Вцілілі частини усусів в кількості близько чотирьохсот стрільців та дев'ять старшин (більша половина сотні скорострільів, будівельна та технічна сотні, мінометний відділ, Гуцульська сотня, яка якраз надійшла із Карпат, кілька десятків стрільців, що їм вдалося вирватися із

армії. Безпосередньо під Конюхами стояв Легіон Українських Січових Стрільців, Чеський легіон та 32-га будапештська дивізія. Сусідні позиції, як і в багатьох попередніх битвах, захищали 35-й піхотний полк Крайової оборони (ландверу) «Золочів» та 19-й «Львів». На світанку 30 червня росіяни завдали потужного удару по 19-й чеській дивізії, у запасі якої стояли стрільці. Артилерія ворога знищила всі лінії зв'язку, отож ні наказів, ні повідомлень бійці не отримували. Ворог захопив кілька тисяч австрійців й оточив український курінь, окопи якого були в яру. У ці дні найбільші втрати мав Легіон УСС. Сотня січових стрільців, яка стояла у першій бойовій лінії, була знищена майже повністю, сотні січовиків були полонені

Ярослав ОДОВІЧУК

(Закінчення на 12 стор.)

Пам'ять про героїв нетлінна, а їх подвиг вічний!

(Продовження з 11 стор)

оточення) організували несподіваний для ворога та динамічний контрнаступ і впевнено вибили супротивників зі здобутих позицій, переламавши ситуацію на ділянці фронту в районі Конюх на користь австро-німецької армії. Ця перемога стала можливою завдяки безприкладному героїзмові та професійності вояків Легіону УСС.

Після запеклого бою залишилося 9 старшин і 444 стрільці. З них організували три нові бойові сотні, які продовжили бої в якості авангарду дуже обезкровленої 55-ї австрійської дивізії Крайової оборони (згадані вище 35-й та 19-й полки). А вже згодом розпочався загальний австро-німецький наступ союзників, що увінчався повним розгромом російського війська та звільненням усієї Галичини. П'ята Галицька битва завершилася. Надалі фронт надовго стабілізувався по річці Збруч. На цих позиціях Легіон УСС дочекався підписання сепаратного миру між Німеччиною, Австро-Угорщиною та Росією.

Таким чином 2-го липня 1917 року в боях під Конюхами відбувся локальний перелом у Першій світовій війні на користь союзних держав (Австро-Угорщини, Німеччини, Болгарії та Туреччини), що став початком загального переможного наступу їх військ. 100 років тому проявили особливий героїзм та жертвовність Українські Січові Стрільці. Дуже багато наших героїв полягло у цьому бою. Поруч мужньо билися й інші комплектовані українцями частини. Окремо слід наголосити на ключовій ролі легендарної

борці за волю українського народу, за незалежність нашої Держави. В час, коли сьогодні окупанти знову брутально засягають на українські землі, приклад стрілецької бойової звитяги має надихати кожного із нас до боротьби. При цьому дозволю собі нагадати надзвичайно влучне гасло, яке фактично стало офіційним на відзначенні 100-річчя боїв на Лисоні в минулому році – «Відстояли тоді – переможемо сьогодні!».

Наприкінці хочу пояснити свій підвищений інтерес до історичних боїв під Конюхами. Мене ці події цікавлять і як патріота своєї країни, і з особистих причин. Мій дідусь, Одовічук Іван, був безпосереднім учасником боїв і під Конюхами, і двічі за Лисоню (в 1916 і в 1919 році). Безпосередньо на Східний фронт Першої Світової (Великої) війни Іван Ілліч потрапив десь

на початку 1916 року, коли його 35-й піхотний полк Крайової оборони (ландверу) «Золочів» перебував на позиціях біля сіл Цебрів та Покропивна (зараз Тернопільської області). Надалі весь час Іван Ілліч воював на Східному фронті Великої війни в складі свого полку, який майже постійно був задіяний в боях. Зокрема брав участь у відбитті відомого «Брусилівського прориву», у Галицькій битві в серпні 1916 року (бої на річці Золота Липа та битва за Бережани, зокрема на горі Лисоня); відбитті Наступу Керенського влітку 1917 року. Саме в останній з наведених періодів його зафіксовано в списках поранених. Тоді Іван Ілліч воював в складі «чоти боротьби зблизка» (це рої світильників, вогнетметників, гранатометників і мінометників). Зазвичай вони були підпорядковані командирів і були його резервом. Впродовж війни за успішні бойові дії був неодноразово (7 бойових нагород!) відзначений командуванням. На полі бою виявив неабияку хоробрість і вміння. В кінці 1916 року він уже в званні лейтенант, хоча починав прапороносцем.

Зимували учасники боїв під Конюхами на рубежі ріки Збруч в полях, де очікували результатів перемовин в Бресті. До речі 3 серпня 1917 року росіяни остаточно залишили Буковину. На цих позиціях Іван Ілліч зустрів звістку про сепаратний мир між Німеччиною, Австро-Угорщиною та Росією. Але не довелося повернутися до мирного життя. Надалі Велика війна переросла в ряд більш локальних воєн та протистоянь. Розпочалася «дружня» окупація українських земель (в березні 1918 року полк пересік Збруч). 35-й полк перед поверненням в Золочів базувався в місті Могилів-Подільський, де стримував просування румунських військ на цю

територію. Листопадовий чин (в ніч з 31 жовтня на 1 листопада 1918 року) Іван Ілліч зустрів зі своїм полком в Золочеві, де влада була перебрана українцями без ускладнень. Крім того, вони оперативно зуміли одними з перших скерувати бойові підрозділи до Львова на допомогу силам Української Національної Ради. Зокрема 5.11.1918 вояки 35-го полку прибули в Львів, де брали участь в боях за головний залізничний вузол міста. І знову поруч билися легендарні усукуси.

Загалом впродовж 1914-1919 років Іван Ілліч, як і тисячі його побратимів, переніс всі страхиття

Гуцульської сотні (вона заслуговує на окрему розповідь) в успішному контрнаступі Легіону УСС під Конюхами. Це була одна з останніх битв Січових Стрільців. Одні вважають її поразкою, інші – перемогою. Я приєднуюся до думки, що це була знакова перемога, яка вплинула на хід війни на східному фронті в цілому. Тоді російські імпералістичні війська не зуміли досягти того успіху, який вони планували. Дослідники слушно порівнюють битву під Конюхами (уявіть собі, що це вже була П'ята Галицька битва!) із битвою 1916 року під Бережанами, яка відбулася на такому самому стратегічному напрямку. І під Бережанами, і під Конюхами російські війська не змогли прорватися на Львів, бо Січові Стрільці «загнали їхні плани в поразку».

Здобута усусами під Конюхами звитяга не забута, вона до цього часу у наших серцях. Про це свідчать і масштабні ювілейні урочистості, які відбулися на місці подій. Для вшанування пам'яті про Героїв, які полягли у бою під Конюхами, на Тернопільщині кожного року, на початку липня, заплановано проводити молодіжні табори та інші пропам'ятні заходи присвячені УСС. Легіонери завжди залишаться у нашій пам'яті як віддані

війни, включно з поразками, голодом, холодом, хворобами, зрадою, оточенням, полонем та інтернуванням, що негативно вплинуло на його здоров'я, але не зламало духовно. «Лише освічений та патріотично вихований громадянин-військовик Армії УНР міг до кінця витримати всі випробування тяжких поневірянь на чужині, не піддавшись відчаю та деградації», – писав один з істориків про таких людей. Тому не дивно, що саме активні учасники Першої світової війни, Перших визвольних змагань, Другої світової війни та Других визвольних змагань здебільшого стояли у провіді українського суспільного життя на Батьківщині та на еміграції. Але це вже інша сторінка нашої історії та життєвого шляху мого дідуся.

Вивчені мною матеріали по представленому періоду Першої світової війни та кров пролита моїм дідусем в тих битвах спонукають обов'язково відвідати ці легендарні, святі місця, які стали одним з «символів ідеї боротьби за волю України, доказ незламності духу та звитяжності українського стрілецтва». Можливо такі подорожі надалі стануть регулярними і займуть своє належне місце в патріотичному вихованні молоді.

Завершу свій допис міркуваннями одного з неназваних ветеранів Перших визвольних змагань зверненими до нашого сучасного воїнства: «Хоч українські комбатанти не потребують ін'єкцій патріотизму, проте не завадить зачерпнути з культу жертв ... нову віру в добру й невмирущу українську державницьку справу» («Вісті Комбатанта» №4 за 1961 рік, стор. 8). Наведені міркування хоч і лаконічні за формою, але вражають своєю конкретністю, обґрунтованістю та безкомпромісністю.

ПРЕДСТАВНИКИ СУРУ НА МІЖНАРОДНОМУ ФЕСТИВАЛІ «ДОЛЯ»

У місяці жовтні у Києві пройшов 26-й Міжнародний пісенний фестиваль «Доля» під патронатом Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна».

Міжнародний пісенний фестиваль «Доля» заснований в 1992 році народним артистом України Мар'яном Гаденком.

З 2012 року фестиваль взято під опіку Благодійної організації Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна». Відтак конкурс має назву Міжнародний пісенний фестиваль творчої молоді та студентів «Доля».

У фестивалі беруть участь як представники молоді з України, так і з української діаспори.

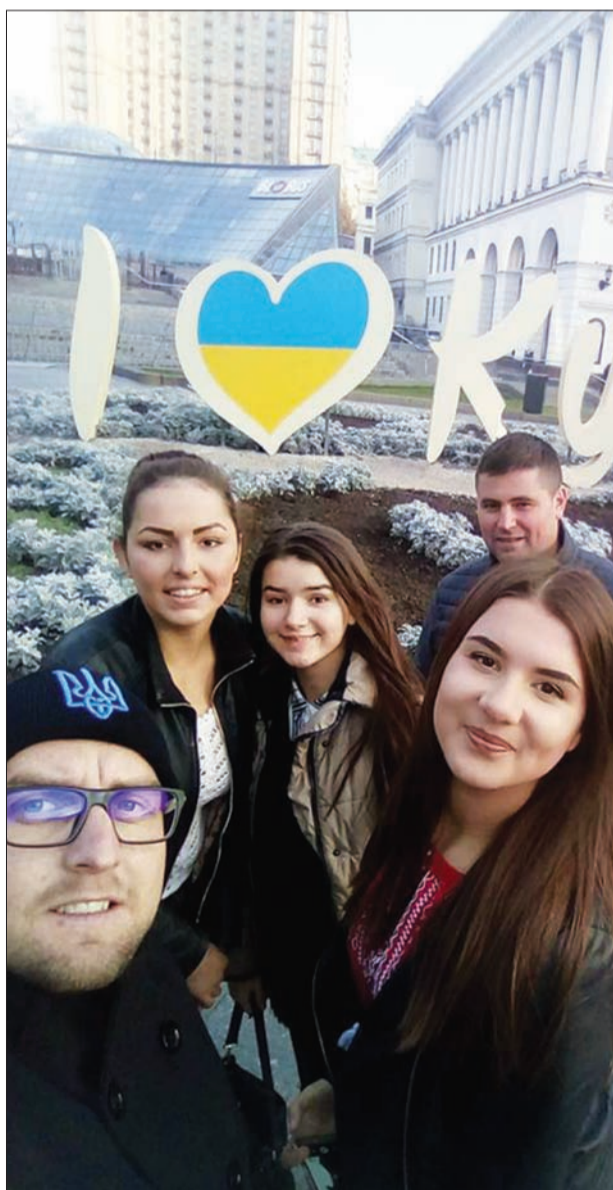
З боку Союзу українців Румунії брали участь ЙОАНА-ВЕРОНІКА КОРНІЧУК (село Калинешти-Купа-

ренку, Сучавський повіт /II-я премія), ЙОНЕЛА ДУЧУК (село Красний, Марамо роський повіт /III-я премія), НІКОЛЕТА ГРІН (село Реметя Міке, Тіміський повіт /III-я премія) та учитель ПЕТРО ШОЙМАН, керівник відомого ансамблю «Козачок» (село Балківці, Сучавський повіт), який став лауреатом I-ої премії.

З цієї нагоди вітаємо всіх, бажаємо здоров'я, щастя, наснаги, нових творчих звершень, подальших успіхів!

Редакція
«УКРАЇНСЬКОГО ВІСНИКА»

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

Ніна КУФКО

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

*Різдво Христове – свято в домі,
Чудові страви на столі,
Зібрались друзі і знайомі
В сімейному колі у теплі.*

*Ялиночка, красуня пишна,
Гойдає на своїх гілках
Казкові іграшки розкішні:
Там півник, рибка, заєць, птах.*

*Неначе дощик, нитки в'ються,
У світлі виграють сріблом...
А в кульках весело сміються
Усі, хто з нами за столом.*

*Хай хмара віє снігом рясно,
Зима в гілках плете шитво...
Нам в домі затишно й прекрасно, -
Ми всі святкуємо Різдво!*

Марія МОРОЗЕНКО

ВЕЛИЧАЛЬНА КОЛЯДКА

Коляд, коляд, коляда -
З неба зірка молода
Закотилася до хати,
Щоб нам заколядувати.

Ой у годину тиху вечорову
Ясно палає місяць в небесах.
Ангели Божі вість несуть чудову:
Будемо жити ми у віках.

Ясна зірниця до сердець припала
І чудесну радість нам повідомляла:

Що Ісус родився, щоб усіх зцілити,
Щоб могли щасливо ми на світі жити.

Діва Марія сина родила.
Сяйвом небесним в яслах сповила.
Зіркою скотилася радість на уста:
Славимо Ісуса! Славимо Христа!

Ой, дай, Боже, щастя нам усім
І дорослим людям і малечі.
Ой дай Боже, щоби кожен дім
Щедрістю овіяв Святий вечір!

Радуйтеся люди на землі:
Славен Господь Бог в небесах!
Величальні співайте пісні.
Будемо жити ми у віках.

Зоряна ЖИВКА

РІЗДВО

Ніч як ніч. Вифлеєм. Зорі сяють.
В листі пальмовім вітер співає.
Місто, мабуть, уже давно спить –
Кожен хоче від праці спочить.
Хоча ні. Он, поглянь, хтось іде.
Чоловік, віслучка він веде.
На тім жінка сидить, утомилася бідна,
Шлях тяжкий, а вона ще й вагітна.

І нема їм притулку, ночівлі немає.
«Сподівайся, кохана, Бог бачить, Бог знає»,
Знов у двері з надією стука,
А у відповідь – тиша, ні звуку.
Він до інших, і знову луна:
«Далі йдіть, далі йдіть, місць нема».
Вже останній будинок стоїть.
«Подорожні? Куди вас пустить?
Повна хата... Хоча зачекай,
В мене хлів є, туди й завертай.
Тепло там, сіно свіже для ложа,
Зараз ковдру ще дам... Милий Боже!
Ти ж родити вже маєш, дитино,
Я води принесу і тканину...»
В листі пальмовім вітер співає.
Вбогий хлів. Вифлеєм. Зорі сяють,
В небі їх засвітив певно хтось?
У цю ніч народився Христос..
«Моє сонечко, спи, люлі-люлі-люля, –
Колихає Марія Святе Немовля, –
Засинай, – і з любов'ю підносить до вуст, –
Моя зіронько, пташко. Ісус...»
І Дитя засинає в ясельцях на сні.
І, схилившись над Ним, засинає Марія,
І утомлений Йосип дрімає,
А у небі велично зоря дивна сяє.
Янгол з неба звіща: «Цар родився вам нині,
Тихо спить Він у яслах на сні,
Бог прийшов і надію дарує землі».
Ніч як ніч; тихо, люлі-люлі.

Гумор

– І тобі не соромно бути останнім серед двадцяти шести учнів?
– Могло бути і гірше.
– Куди ж гірше?
– В класі раніше було тридцять два учні.

– Васю, вимий руки. Як ти ідеш до школи з такими брудними руками?!
– Та це не обов'язково.
– Як це не «обов'язково»?
– А я в школі ніколи не піднімаю руки.

– Скільки учнів у твоєму класі? – питає сестра у брата.
– Тридцять один разом із вчителькою
– Тобто без вчительки буде тридцять.
– Ні, без вчительки в класі нікого не буде.

Мати питає Костю:
– Що ти сьогодні отримав в школі?
Покажи-но щоденник.
– Я краще татові покажу.
– А чому тільки татові?
– Він офіцер, у нього нерви міцні.

Післів'я

Щире слово, добре діло душу й серце обігрілою

Умій сказати, умій і змовчати.

Від теплого слова і лід розмерзає.

Слово – не горобець, вилетить – не піймаєш.

Краще переконувати словами, як кулаками.

Добрим словом мур проб'єш, а лихим і в двері не ввійдеш.

ДІД, БАБА ТА ВОВК-КОЛЯДНИК

(українська народна казка)

Жив собі дід та баба. Жили вони не в селі, а хатка їхня стояла в дрімучому лісі. От прийшло свято Різдво. Дід і баба приготувалися і ждуть колядників. Ждали вони, ждали, – ніхто до них не йде: хата далеко від села. І зажурилися старі. Але чують: хтось стукає. Дід і баба зраділи, до вікна біжать. Але чують:

– Дозвольте колядувати!

Дід і баба в один голос:

– Колядуйте!

Раптом товстий голос каже:

– А в діда, діда перва ягничка,

Друга теличка,

Третя баба,

Давай, діду, ягничку!

Дід каже, що не дам, баба каже, що не дам, вона в нас одна. Вовк як почав стукати, грюкати у вікна і в двері, аж хата трясеться, і кричить:

– Давай, бо й тебе з'їм!

Що було робити дідові? Узяв та й вивів ягничку. Взяв вовк ягничку на плечі та й поніс у ліс. З'їв вовк ягничку і знову приходить колядувати. Підходить до вікна, гукає:

– Дозвольте колядувати!

Дід відповідає:

– Нема чого давати!

А вовк стукає, грюкає, добивається:

– Дозвольте, бо й вас з'їм!

Дід і каже:

– Колядуй.

Вовк знову колядує:

– А в діда, діда перва ягничка,

Друга теличка,

Третя баба,

Давай, діду, теличку!

Дід плаче, баба плаче, а вовк стукає, грюкає. Що було дідові робити? Узяв та й віддав теличку.

Вовк забрав теличку і поніс в ліс. Їв, їв, недоїв вовк телички. Вернувся знову до діда. І знову питає:

– Дозвольте колядувати!

Дід відповідає:

– Нема чого давати!

Вовк почав стукати, ламати двері, ось-ось влізе в хату. Дід злякався і дозволив.

Вовк колядує:

– А в діда, діда перва ягничка,

Друга теличка,

Третя баба,

Давай, діду, бабу!

Дід каже:

– Не дам.

Вовк кричить:

– Давай, бо й тебе з'їм, хату поламаю!

Попрощався дід з бабою, заплакав, а баба зав'язалась великою хусткою. Узяв вовк бабу на спину і поніс.

Приніс до того місця, де лежала недоїдена теличка, посадив бабу на пеньок, а сам став доїдати теличку.

Баба сидить на пеньку і шепче:

– Рошти, рошти, пеньку, вгору!

Вовк питає:

Що ти кажеш?

– Та кажу, щоб ти швидше їв та й мене з'їв.

І знов баба каже:

– Рошти, рошти, пеньку, вгору!

Доїв вовк теличку, не наївся, хотів бабу їсти; як гляне, а баба високо на пеньку сидить. Вовк розсердився, почав гризти пеньок. Поламав зуби і пішов до коваля, щоб вставити залізі.

Баба сидить на пеньку і каже:

– Рошти, рошти, пеньку, вниз!

Пеньок зробився низенький, баба скочила і пішла. Іде, іде баба лісом, вже втопилася. Аж дивиться: стоїть хатка, зроблена з сиру та масла; колодка також зроблена з сиру та масла. Баба відірвала колодку і з'їла, а сама увійшла в хату. В хаті все зроблено із сиру та масла.

Баба вколупала з плити сиру та масла, наїлася і залізла під корито, яке стояло посеред хати, і сидить. Коли це приходять господарі – дикі кози. Ввійшли й питають:

– Хто був в нашій хаті? Хто поламав грубу?

Їм ніхто не відповідає.

Подоїлися кози, позаліплювали грубу, полягали спати. На другий день пішли пастись, а цапа залишили сторожувати. Баба сидить під коритом і шепче:

– Спи, спи, цапуньку, на одне очко і на друге!

Цап заснув. Баба вилізла з-під корита, наїлася сиру і знову сховалася.

Прийшли вечором кози, забили цапа, що не встеріг хатки, подоїлися, позаліплювали дірки і полягали спати. А вдень залишили цапа з трьома очима.

Баба сидить під коритом і шепче:

– Спи, спи, цапуньку, на одне очко і на друге!

Цап заснув на два, а на третє дивиться. Баба тільки вилізла, хотіла вколупати сиру і масла, а цап бабу хап за рукав і держить.

Прийшли кози і хотіли бабу забити. Але вона відпросилася, сказала, що буде їм вірно служити.

Вона все робила, а кози йшли пастися і залишали одного цапа стерегти, щоб баба не втекла. Потім привикли кози до баби і перестали стерегти.

Баба і воду носила, і траву рвала, і хату підмітала.

Добре було козам з бабою жити. Але скучно було бабі за дідом. Як тільки пішли кози пастись, баба наколупала сиру та масла в платок і пішла до діда.

Приходить до діда, залізла на горище і сидить над діркою. Дід наварив каші, сів у сінях на порозі і їсть. Баба взяла грудку масла та й вкинула в кашу. Дід подумав, що то щось погане впало, і вилив кашу в цебрик. Ще було трохи в горщику; вилив у миску і їсть. Баба знову взяла і кинула кусок масла в кашу. Дід почав їсти, бо більше нема. Розкуштував дід, що каша добра, то з'їв ще й ту з цебрика. Баба тоді й каже:

– Дідусю, зніми мене!

Дід зрадив, зняв бабу з горища. І живуть вони дружно, добро наживають.

Люті дівчата

– Чому ти сільські дівчата
Не любиш, Кіндрате?
Чи пробував ти найкращу
З них поцілувати?

– Не люблю їх, Самуїле,
Бо занадто горді.
Я до них із поцілунком,
А вони – по морді!

Буде чи не буде?

– Послухай мене, Дідіно,
Лиш одну хвилину.
Кажуть, що вночі нагряне
Люта хуртовина.

– Як прийдеш додому вчасно,
Як приходять чесні люди,
То я тебе запевняю, ~
Що погода добра буде...

Увага!

– Я не раз тебе благала
Щоб покинув питу,
Як бажаєш, чоловіче,
Ти зі мною жити.

А як ні, то пий, лайдаку,
Пропивай зарплату.
Замість жінки візьмеш в ліжку
Ти суку кудлату....

Де поділися зуби?

– Скажіть мені, пане Губо,
Бо я здібний до рахуби.
Тому хочу запитати:
Де поділись ваші зуби?

– Втратив п'ять на стадіоні,
Шість вибили у корчмині.
Решту «дарував» щоднини
Я моїй газдині...

Михайло ВОЛОЩУК

Сповідь

У неділю святую, десь після обіда,
Говорила стара бабка отаке до діда:
– Діду, діду, кохались ми, пора умерати
Та й на старість треба буде про гріхи признати.

Що було тут межі нами, тепер пригадаймо,
Які кривди учинили – від серця признаймо.
Були літа молодії, були та й минули,
Кохались ми на світі, так, як би не було.

Тепер треба, мій голубе, цей світ покидати
Та й мусимо щирю правду у очі сказати.
Хай ця наша сповідь буде про гріхи скоєні,
Скільки разів збрехав мені – казав теревені.

Та говори мені правду, признайся без труду,
Бо що було, то минуло, гніватись не буду.
Почував дід лисину, пішов, покрутився,
За хвилину із вузликом до баби з'явився:

– Дивись, стара, скільки зараз тото вузлик має,
Стільки разів брехав тобі – нехай Бог прощає.
Врахувала тото баба цілих три десятки,
Стільки разів збрехав тобі – каже дід до бабки.

Тепер просить дід у бабки, щоб вона сказала,
Скільки разів йому в житті присягу зламала.
Бабка пішла до комори, та за півхвилини
Кладе на стіл перед дідом пшона півторбини.

– Хочу це тобі простити, але забагато,
Вже надворі звечоріло, ніяк зрахувати.
– Та й кажи ти, моя мила, в спіла це зробити?
А старенька висміхнулась, тай заговорила:
– Та це не все, бо й кашу два рази варила!

Юрія ЧИГА

Подасмо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România